

Doe meer met het OPP!

Wat houdt het Ontwikkelingsperspectief in en wat moet je vooral niet vergeten aan de orde te stellen in het regulier onderwijs.

Informatie van FOSS en FODOK voor ouders van dove en slechthorende leerlingen en van leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS)

WAT HOUDT HET OPP IN?

Het Ontwikkelingsperspectief - ook wel Ontwikkelingsperspectiefplan genoemd - is een document, dat op school wordt gebruikt en waarin staat wat je kind nu kan en wat het aan extra ondersteuning nodig heeft (het handelingsdeel) om het niveau te halen dat voor haar/hem haalbaar geacht wordt (de verwachte uitstroombestemming). Centraal moet steeds staan: *wat heeft de leerling nodig?*

- Het OPP is verplicht voor leerlingen in het regulier onderwijs die extra ondersteuning krijgen en voor alle leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en het speciaal basisonderwijs.
- Het OPP wordt binnen zes weken na de inschrijving of na definitieve plaatsing van de leerling vastgesteld, maar pas nadat op overeenstemming gericht overleg met de ouders heeft plaatsgevonden en nadat de tekst over het handelingsdeel door de ouders is goedgekeurd met een handtekening.
- Ouders (en kinderen vanaf 18 jaar) moeten betrokken worden bij het opstellen en evalueren van het OPP. Die leeftijdsgrens van 18 jaar is wettelijk bepaald, maar kinderen vanaf een jaar of 12 kunnen vaak ook al goed aangeven wat zij belangrijk vinden.
- Voor het handelingsdeel is instemming van de ouders vereist. Het handelingsdeel bevat een beschrijving van de individuele ondersteuning aan de leerling en van de bijbehorende inzet van betrokken medewerkers en de vereiste hulpmiddelen. Over de rest van het OPP voeren ouders en school een op overeenstemming gericht overleg.
- De school (of de Commissie van Onderzoek in het (v)so) evalueert ten minste één keer per schooljaar het OPP, samen met de ouders. Op basis daarvan kan het bijgesteld worden als dat nodig is. Ook over een eventuele bijstelling moet eerst met de ouders op overeenstemming gericht overleg worden gevoerd.

WAT MOET ER IN EEN OPP STAAN?

In het ontwikkelingsperspectief staat omschreven wat de leerling nu kan en wat de school en de ouders verwachten dat de leerling kan en aan kennisniveau kan bereiken bij het verlaten van de school. Zo worden de leerlijn en de verwachte ontwikkelingslijn voor alle betrokkenen duidelijk. Ieder jaar wordt het OPP dus opnieuw bekeken en, als dat nodig is, aangepast. Op dat moment kijkt de school ook of de leerling op de juiste plek zit of beter kan doorstromen naar het speciaal onderwijs of naar het regulier onderwijs.

In het plan staat in ieder geval:

- Het verwachte uitstroombniveau ('uitstroombprofiel') van je kind en de onderbouwing daarvan;
- de belemmerende en bevorderende factoren, die van invloed kunnen zijn op het onderwijs aan je kind;
- de onderwijsdoelen voor je kind;
- welke leerstof er wordt aangeboden;
- het handelingsdeel (op welke manier en hoe intensief je kind wordt begeleid en ondersteund);
- de eventuele afwijkingen van het reguliere programma en eventueel vervangende onderwijsdoelen.

WELKE GEGEVENS GEBRUIKT DE SCHOOL IN HET OPP

Bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief gebruikt de school gegevens van de leerling over:

- De schoolse ontwikkeling: zoals de leerresultaten, het onderwijskundig rapport, het verloop van de schooltijd en een eventueel uitstroombadvies van de vorige school;
- persoonskenmerken: zoals zelfvertrouwen, gedrag en motivatie;
- capaciteiten: zoals intelligentie;
- medische gegevens: zoals een advies of verklaring van een arts of psycholoog;
- eerder verleende hulp en ondersteuning.

WAT MOET JE VOORAL NIET VERGETEN AAN DE ORDE TE STELLEN IN HET REGULIER ONDERWIJS?

ALGEMEEN

- Dove, slechthorende en tos-leerlingen lopen vaak wat achter op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. Daaraan moet extra aandacht besteed worden. Hetzelfde geldt voor vriendschappen en relaties & seksualiteit. Het is ook belangrijk om in de klas expliciet aandacht aan gespreks- en omgangsregels te geven.
- Deze leerlingen kunnen heel goed doen alsof ze alles hebben meegekregen van wat er in de klas wordt gezegd. Docenten moeten zich er bewust van zijn dat ze echter lang niet altijd voldoende verstaan en/of begrijpen én zich daar ook niet altijd bewust van zijn.
- Het leren van een vreemde taal kan ingewikkeld zijn voor leerlingen met een auditieve of communicatieve beperking. Dat vraagt soms om een andere wijze van aanbieden en om een andere wijze van toetsing. De school kan een leerling ontheffing verlenen voor de tweede moderne vreemde taal op het atheneum (op havo en gymnasium is de tweede moderne vreemde taal niet verplicht).
- Dove, slechthorende en tos-leerlingen hebben, meer nog dan andere leerlingen, baat bij het expliciet oefenen van hoe je effectief kunt leren.
- Maak goede afspraken over de wijze waarop je kind getoetst gaat worden. Op de website van Siméa vind je handreikingen en aanpassingen: www.simea.nl/dossiers/passend-onderwijs/toolkit/handreikingen/
- Voor een doof, slechthorend of tos-kind dat als enige of met weinig anderen met deze beperking in het regulier onderwijs zit, kan lotgenotencontact van groot belang zijn. Daarnaast kunnen rolmodellen met eenzelfde beperking een belangrijke rol spelen bij de identiteitsvorming van je kind.
- Leerlingen met een auditieve of communicatieve beperking hebben veel aan extra visuele ondersteuning in de klas.
- Vanuit de instellingen voor auditief en communicatief beperkte leerlingen worden cursussen en scholing aangeboden voor docenten in het regulier onderwijs. Belangrijk dat de docent van je kind daarvan weet en er gebruik van maakt. Denk bv. aan het Ervaar TOS-circuit.

- Het is van belang dat vanuit de school en/of de Ambulante Dienst aansluiting bij en afstemming met thuis gezocht wordt, opdat je je kind optimaal kunt bijstaan en stimuleren.

DOOF/SLECHTHOREND

- Maak goede afspraken over de communicatie in de klas (denk aan een tolk en solo-apparaat). Als jij en je kind een tolk nodig vinden, dan is die tolk ook gewoon nodig. Het argument 'later heeft hij/zij ook geen tolk bij zich' gaat niet op. Je kind zit in een leerfase met alle drempels van dien. De tolk kan dan in elk geval de communicatiedrempel verlagen. En voelt je kind niet voor een tolk NGT of NmG: denk ook eens aan een schrijftolk. De tolk kan afspraken met de docenten maken over het toesturen van lessen en andere materialen ten behoeve van de voorbereiding.
- Docenten moeten ervan doordrongen zijn (en blijven) dat, al heeft je kind een hoorapparaat of CI, hij of zij echt niet alles meekrijgt van wat er gezegd wordt en al helemaal niet in een omgeving met veel achtergrondgeluid, zoals in een schoolklas.

TOS

- Maak goede afspraken over de communicatie in de klas en over hulpmiddelen (denk aan een koptelefoon).
- Je kind heeft behoefte aan structuur in de klas en aan een voorspelbare invulling van de schooldag; fijn als de docent daar rekening mee kan houden.
- Door een beperkte woordenschat, problemen met de informatieverwerking en het informatietekort begrijpen leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis vaak minder dan wij, maar ook dan zichzelf soms denken. Leerlingen moeten zich hiervan bewust zijn en strategieën aangeboden krijgen om zelf hun begrip te controleren. Ook de docent moet daar alert op zijn en bijvoorbeeld regelmatig samenvatten en controlevragen stellen.

JOUW RECHTEN EN DIE VAN JE KIND

- Jouw handtekening hoort onder het handelingsdeel van het Ontwikkelingsperspectief te staan. Teken alleen als alles je duidelijk is en je het eens bent met wat er staat.
- Het OPP moet jaarlijks geëvalueerd worden, indien nodig vaker. Trek aan de bel als je van mening bent dat bijstelling gewenst is.
- Al is je kind nog geen 18: hij of zij kan soms heel goed verwoorden hoe het gaat of wat hij of zij nodig heeft of mist. Neem ook zijn/haar input mee in de OPP-besprekingen. Neem je kind serieus!

Vragen?

Met de meeste vragen kun je terecht bij de school en/of de ambulante begeleider van je kind. Kom je er niet uit (ook niet bij een leidinggevende) dan kun je contact opnemen met ouderorganisaties FODOK en FOSS: info@fodok.nl

MEER INFORMATIE

- www.fodok.nl en www.foss-info.nl
- keuzehulponderwijs.nl
- www.elkaarverstaan.nu
- www.simea.nl

Ouders van dove en slechthorende kinderen en van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis

Een FODOK/FOSS © uitgave 2019